

Korošec.

Gospodarski in političen list za koroške Slovence.

Štev. 4. V Celovcu, v soboto, dne 18. februarja 1911.

Leto IV.

Izhaja vsako prvo in tretjo soboto

v Kranju (tiska in izdaja tiskarna Iv. Pr. Lampreta v Kranju, odgovorni urednik Lavoslav Mikuš)

Velja za celo leto 4 K in se plačujejo naročnina in inserati naprej. Vsi rokopisi, pisma in druga pošiljatelje naj se pošiljajo na uredništvo in upravnništvo „Korošca“ v Kranju. Rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plačuje za enostopno petit-vrsto za enkrat 12 v, za dvakrat 18 v, za trikrat 24 v, za večkrat po dogovoru.

Posamezne številke stanejo 10 vin.

Nemška nasilstva pri ljudskem štetju v Špitalu.

Znano je, da je okrajno glavarstvo v Špitalu obsodilo v dvadrevni zapor tamkajšnje železniške uradnike Milana Petka, Frana Rožmana in Josipa Jenka, ker so »kljub pouku« s strani občinskih organov vpisali v popisovalno polo za ljudsko štetje slovenščino kot občevelni jezik.

Proti tej obsodbi so se imenovali uradniki po odvetniku dr. Trillerju pritožili na koroško deželno vlado, ki je pritožbo rešila ugodno.

Te dni so dobili gori navedeni železniški uradniki tale uradni odlok:

«C. kr. deželna vlada je z odlokom z dne 21. januarja 1911, št. 331 na vaše pritožbo razveljavila radi pomanjkanja kaznjivega dejanja tuuradni kazenski izrek, s katerim ste bili obsojeni radi prestopka § 30. zakona z dne 29. marca 1869, drž. zak. list št. 67 vsled neresnične navedbe pri ljudskem štetju (»pis slovenščine kot občevelnega jezika«) v denarno globo 30 K, v slučaju neiztirljivosti v dvadrevni zapor. O tem se obveščate. C. kr. okrajno glavarstvo v Špitalu, dne 24. januarja 1911.»

Ta rešitev deželne vlade je špitalske Germane silno ogorčila in razjarila. Ker so bili prepričani, da je na to odločitev deželne vlade v prvi vrsti vplivala interpelacija poslanca Ivana Habarja v tej zadevi v parlamentu, so dali to interpelacijo do besedne ponatinit. To interpelacijo so dali v priponbo: »Sicer se bodo od policijske strani napravili vsi primerni koraki da se take predrznosti v bodoče preprečijo, vendar pa kaže ta slučaj, s kakšno brezobraznostjo tu nastopajo slovenski pri-tepenci.« nalepiti po vseh vogalih ter razširiti v več sto izvodih po mestu. V nedeljo, dne 29. januarja pa so priredili v hotelu »Salaburg« shod, da zavzamejo, kakor je bilo napisano na lepkih, »stališče proti slovenski brezobraznosti in

njenim izrastkom pri ljudskem štetju v nemškem mestu Špitalu na Dravi.« Na lepkih je bilo z debelimi črkami še tiskano: »Deutsche, wahrer Eueren Baden gegen das Eindringen des Slovenentums! Erscheinen Ehrenpflicht!« — Kljub velikanski reklamni je bil shod nad vse klaverno, udeležilo se ga je samo nekaj kričočev in tovariši slovenskih uradnikov Petka, Rožmana in Jenka s postajenačelnikom vred. Na shodu se je seveda na vse načine hujskalo in ščuvalo proti slovenskim uradnikom, ter se končno izvolila posebna deputacija, da bo šla na Dunaj k železniškemu ravnateljstvu zahtevati, da se naj uradniki Petka, Rožmana in Jenka nemudoma premesti iz Špitala. Taktisto se je stlenilo, pričeti z najstrožjim bojkotom proti imenovanim slovenskim uradnikom. Ta bojkot so Špitalsčani seveda takoj jeli izvajati. Ospovedali so hrato in pijačo v vseh gostilnah, samo v kolo-dvorskem bufetu jim se dajejo milostno najslabšo hrano in pijačo za drag denar. In če se se tu končno premislijo, potem lahko slovenski uradniki umrjejo gladu. Pozivamo slovenske in slovanske poslance, naj vendar napravijo enkrat energično konec nemškemu divjaštvu v Špitalu s tem, da se imenovani slovenski uradniki premeste na slovenska tla, s čimer bo ustrezno špitalskim Germanom, kakor pred vsem slovenskim uradnikom samim.

Nekaj o ljudskem štetju.

Konceno je ljudsko štetje, ki je vzbudilo med marsikaterimi sloji nepriljubljenost, a mu gemu povzročilo tudi velike krivice. Še sedaj se čitajo po naših časopisih naravnost gorostasne stvari, javljajo nam, kako velike krivice so se dogajale na raznih krajih naše male domovine. Gotovo je marsikateri izmed naših dragih bralcev izvedel, kakšne nepostavnosti so se godile v Trstu, Gorici, na Koroškem, Stajerskem, sploh tam, kjer živi naš narod v manjšini. Povsod so hoteli napraviti iz naših ljudi Lahe in Nemce, a iz edinega vzroka, ker zahteva naša postava, naj vsak vpiše »občevelni jezik, a ne materinskega jezika«. Na ta način so lahko napravili na tisoče »Lahov« in »Nemcev«.

Gotovo bode naše čitance zanimalo, če jim povemo nekaj o zgodovini ljudskega štetja. »Naša Bodočnost« prav lepo opisuje nekoliko zgodovinskih podatkov. Če bi hoteli pisati zgodovino ljudsk h štetij, bi morali poseči daleč nazaj v stari testament. Videli bi, da je današnje občno ljudsko štetje, vršeče se ob gotovih določenih časih, nekaj starega, da ni to iznajdba novejših časov. Seveda dandanes ne gledajo več na to, koliko je število dotičnega naroda, ampak gre jim za mnogo več. Ni nam toliko mar, koliko ljudi je v kakem narodu, koliko se jih je rodilo, koliko umrlo, temveč uprave posameznih držav hočejo tudi izvedeti, kje tiči pravi vzrok, da nekateri narodi prospevajo, drugi ginejo in propadajo.

Tako najdemo prav lahko tudi sredstva, ki omogočajo, da se posamezni narodi začno dvigati, ali pa da se vsaj prepreči hitro propadanje. Zato se tudi ne bomo čudili, če se razne oblasti zelo stroge pri izpraševanju in določevanju ob priliki ljudskega štetja. Starim narodom je bilo največ na tem ležeče, koliko je njihovo število, poizkusili so izvedeti, koliko imajo za vojsko sposobnih ljudi, koliko je število davkoplačevalcev. Tako je tudi kralj David zaukazal, naj se prešteje število vojakov. Egipčani so se tudi od časa do časa ob določenih terminih pobrigali za to, koliko je za vojsko sposobnih ljudi in davkoplačevalcev. Isto se je vršilo tudi pri starih Grkih. V starem Rimu so takozvani »cenzorji« skrbeli za to, da so imeli natančno zaznamovano število davkoplačevalcev: sezname so natančno pregledali vsakih pet let.

Tudi štetje v srednjeveških mestih je imelo isti namen. Da bi bila ta štetja natančna, o tem ni niti misliti, vse se je izračunalo le približno. Zato so tudi števila prebivalcev srednjeveških mest le približna. Prvo pismeno ljudsko štetje v današnjem smislu se je vršilo v Braniboru (Brandenburg na

Kako je Hanžek videl morje.

Zgodovinska črtica. — Špital Ferd. Plešić.

II.

«Oj, zdaj grama, oj, zdaj grama, nazaj nas, n'kol' več ne bo!»

Tako so prepevali fantje koroške pomožne čete, med njimi naš morjaželjini Hanžek iz Osoj. Prijetna ni bila hoja po takratnih kamenitih potih, ki so prepregala našo slovensko domovino. Bogre taj, da bi koga žulil čevlji! Se z zdravima nogama si težko kdaj daleč prisel. In naš Hanžek je hodil pes, konja mu niso dali, ker ni znal jahati.

Tako je alo počasi mimo Trbiča pa dol po Kranjskem proti Trstu. Spetoma se je pridružil četi četi, tako da jih je bilo čimdalje več. In Hanžek si je mislil: »Dovolj nas je že, vseh nas ne bodo zanihali ti hudicari Benečani, pa ne pa posebno ne. Potem pa se povrnem, pa bom znal povedati čudež, kakšno je morje.«

Čez nekaj dni so prišli na Kras. Samo kamenje, sivo, razpokano in izprano od dežja, je ležalo tamkaj preko zemlje, a med kamenjem, tuintam zeleneče trtne nasade.

Oj, žaluga žuljave kmečke roke! In zopet si je mislil Hanžek: »Henta, pridni ljudje so tujci, da sade med ono »kalo« in drugo tako imenovano rastlino!»

Slednje pa so prišli do neke vasice, za katero se je dvigal mahan parobek. Poveljnik je ukazal četi dvratih vojščakov, naj se ustavi.

«Fantje!» je dejal, »tu se spočijmo, ker kaj kmalu bomo morali zaplesati z vrazjimi Benečani. Za onimi griči je namreč morje in Trst, in na morju pred Tratom je sto benečanskih ladij, in na njih tisoč benečanskih vojščakov, ki hočejo to zvesto mesto vzeti cesarju.»

«Živio, Trst in naš cesar!» so kriknili brambovc, pa so zagnali klopuke v zrak, da so se zhrani vlačani kar čudili.

«Ko je Hanžek slisal, da je za onimi griči pred njim to morje, mu ni bilo več obstatiti. Obrne se tedaj do nekega kmeta, ki je tam stal, pa ga vpraša po nemško, kolikor je pač znal ta jezik: »Tam zadaj je res morje?»

Kmetič pa skomigne z ramama, zamahne z roko ter mu s tem da razumeti, da nemškega ne umeje. Hanžek ponovi vprašanje v slovenskem jeziku, ali s pičlim upanjem, češ, tu pri morju ne bodo znali slovenskega. Ali glej, kmetič ga je prav dobro umel.

«Seveda», je dejal, »tam zadaj je morje. To ni nič čudnega; vsak dan ga vidimo.»

Hanžeku se je grozno dobro zdelo, da tu pri morju govorijo »slovanje«, to je oni jezik, ki se ga je naučil od sv. je dobrega matere. Zato se po-vprašuje:

«Kako pa je vasi ime?»

«Prosek ji je ime.»

«To je lepo ime!« dejal je Hanžek važno, sam ni vedel zakaj. Ali kmetič ga je vsled teh besed takoj povabil v svojo klet in tam mu je ponudil bokal penecnega se, kot cekin rmenega vina. Hanžek je bil žejen, pa je izpraznil bokal na mah.

«Lepo in dobro ime ima vaša vas,« je dejal na to, »ali se lepše in boljše je vaše vino.»

Kmetič se namuza zadovoljno, pa reče: »Verjamem, saj se sam cesar rad pije naš kapljico!»

Nato stopi Hanžek iz kleti ter jo ubere urnih korakov na grič, da bi videl morje.

In dospel je Hanžek na grič in je zagledal morje, svoje hrepemenje. Tik pod njegovimi nogami je ležala tajnostna morska gladina, neizmerna, nerazumljiva, in slednji solnčni žarki so ji zlatili v krvavem lesku lahne valčke.

Morje!

Hanžku je vstrepetal srce, ko je vprvič po-hitel njegov željni pogled preko te ogromne množine temnomodre vode.

«To je morje, morje!» je vzdihnil kakor v snu, in kar verjeti ni mogel, da gleda vso to veličastno krasoto z lastnimi očmi. Zato se je tudi včepnil v bedra, da bi se zagotovil, da ne sanja. Silno mu je bilo srce navdušenja in veselja, in že bi se bil spustil po strmem presekem rebro na-

Pruskem) v l. 1644. Šlo je tudi za to, da se izve natančna starost, spol in poklic prebivalcev. Čez sto let (l. 1754) se je pojavilo nekaj podobnega tudi v Avstriji. Vpeljala se je takozvana letna «konsignacija duš», da se je država prepričala o starosti, spolu in civilnem stanju padložnikov. Se nekaj let kasneje so prišli na misel o rednem ljudskem štetju v Zedinjenih državah v Ameriki; prvo se je vršilo l. 1791. No, stavili so že vprašanja, ki so nameravala izvedeti več nego samo starost, spol in poklic. Amerikanci so že poizkusili po številu prebivalcev urediti tudi število ljudskih zastopnikov. Ameriki je sledila l. 1791. Francija, Franciji Angleska 1800. Tudi nemške države, ki so bile v carinski zvezi, so sklenile vsako tretje leto pregledati stanje v posameznih državah (l. 1834). Prvo ljudsko štetje v sedanji Nemčiji je bilo l. 1871.

Tako ljudsko štetje je v zvezi z velikanskimi težkočami in stroški. Koliko pač bode stalo letošnje, oziroma lanske našo državo, kjer se vrši ljudsko štetje vsakih deset let, o tem nimamo niti pojma!

V modernih državah je ljudsko štetje primeroma še lahko, a pomislimo, katere težkoče imajo one države, ki imajo po drugih celinah naselbine z nekulturnimi plemen! Teško je že štetje v krajih, kjer se ljudje precej raztreseni in kjer ni pravih cest in potov. Zelo težko je bilo ljudsko štetje v Rusiji, kjer se je vršilo prvič l. 1897.

Ljudsko štetje ni le samo težko, temveč tudi zelo zamudno. Da se prihrani dragoceni čas, so iznašli neki električni številni stroj, ki ga uporabljajo v Avstriji in Zedinjenih državah.

Letošnje občno ljudsko štetje v Avstriji je peto. Marsikaj bomo izvedeli, videli bomo napredek, ponekod tudi nazadovanje. Na podlagi dejstev se bo potem tudi uredilo nadaljnje življenje. Kako se bo izvršilo za nas Slovence? Kakor kažejo različne protipostavitve, bi nas radi posebno v obmejnih krajih zamolčali, oziroma iz naših ljudi napravili pripadnike naših narodnih nasprotnikov. Eno pa ostane pribite, da smo zadnjih letih zelo napredovali v kljub vsem nasprotstvom!

Slovincem dobre volje!

Za prihajajočo prvo poročila o ljudskem štetju v naše časopise. Na Koroškem, kakor na Štajerskem, fabrikacija Nemcev dobro vspeva; z zvijačo in nasiljem izginjajo Slovenci iz tisočletnih bivališč; dvigajoča se Primorska zadaja obile skrbi, smrti znoj jim stopa na čelo in v obupu delajo in fabricirajo Italijane; tudi Kranjska ima obilo madežev odkar se čuti Kočevska, kakor samostojna vojvodinja v tej kronovini. Od Mure do Adrije in od Debrača do Kolpe se vrši velika sleparija, ki naj da «jasno» sliko o narodnostih v avstrijskem konglomeratu.

Ob takšnem času se pojavljajo leta ki članki, brošure, goljufije, grožnje, nasilstva, ki so vredna, da se zberejo in ohranijo. Desti je raztresenega materiala, osrednjega pregleda nimamo.

vzdel do obrezja, da ni v tem hipu zatrobil rog, ki je z zateglim glasom vabil vojske v tabor k počitku.

«Pa jutri!» si je mislil Hanžek ter se je okrenil proti vasi, ali zopet je postal ter se zari v morsko gladino pod seboj.

Ej ti Hanžek, da bi ti vedel! Ravno tako so strmeli pred sto in sto leti tvoji predniki stari Slovenci, ko so po dolgem in težavnem potovanju iz daljse, daljne Azije dospeli do obal tega morja, Jadranskega morja, ter se tu ustavili, tu, kjer se dolgo dolgo za teboj stanujejo njihovi potomci in pridno sade trte.

Slednjic se odrta Hanžek od čarobnega razgleda in se vrne v vas in tabor.

Tiha je bila vas, še tišji vojaški tabor. Ne en ogenj ni gorel kot sicer, če so počivali in prenečevali po poti. Nihče ni danes prepeval, nihče ni uganjal burk. Vsem se je brala resnost na obličju.

«Se danes ponoči se udarimo z Benečani; tako je dejal naš stotnik,» razlaga Hanžeku njegov pajdaš.

«Pa se bomo!» odvrne Hanžek brez posebnih skrbi, «samo da pridemo do morja.»

«Ali v peklo v najvedji kotli!» dostavi prejšnji ter reče še: «Hanžek, moli, če znaš; jutri morda ne boš več utegnil.»

Hanžek je že ležal s hrbtom na golih tleh. Pobožno sklence trdi svoji roki k molitvi, a zmolil ni. Bil je tako truden, da je koj zaspal.

Ne za dolgo.

Dalje prih.

Apeliramo na vse zavedne Slovence, posebno na one ob meji in vse v ponemčevalnem ozemlju gornjštajerskem, da nam takšne dokumente dopošljejo in prepustijo; tvorili bodo svoj čas zanimiv del «obrambnega muzeja» v Ljubljani.

Obrambni muzej v Ljubljani, akad. fer. društvo «Prasveta» (Mestni Dom).

Dopisi.

Borovlje — Trata. Dne 29. prosinca se je vršil v dvorani pri Cingelcu na Trati prvi letni občni zbor boroveljskega «Sokola». Udeležba je bila sredna, z obžalovanjem se mora priznati, da so dobro znani narodnjaki-Glinčani «polneštevilno» izostali ter se, ne vemo s katerih razlogov, občnega zbora niso udeležili. Na drugi strani pa pohvalno omenimo, da sta prihitela iz Kranja brata dr. Kušar in Sajovic. Br. st. Mišic otvoril s kratkim pozdravom občni zbor ter da besedo br. tajniku Ravniku, kateri obrazloži razvoj, delovanje in težaje prvega koroškega «Sokola». Z različnimi občutki so temu prihajali domači redoljubi nasproti, nekateri so o sokolstvu mislili nizkotno, drugi so ga sprejeli z navdušenjem, toda s časom je stal sam na začetki poti, tudi moralna podpora je izostala. Izraža up, da se razmere v prihodnje vsestransko izboljšajo. «Sokol» šteje 15 telovadcev, 36 podpornikov in 4 ustanovnike. Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da je imelo društvo 1367-31 K dohodkov, 991-43 K izdatkov. Pravo življenje kaže tamburaški odsek, za katerega je poročal vaditelj br. Mišic. Tudi pevski odsek je pred časom dobro napredoval, ko pa je izostal pevovodja, je tudi pesem obmolnila. Toliko se je pač doseglo, da pevci z malimi vajami lahko povsod nastopijo. Na to so se vršile nove volitve. Na predlog br. pravnikarja Čemra se je z vzklikom nanovo volil stari odbor: st. Janko Mišic, pot. Janko Sornik, t. nač. Janko Ravnik, bl. L. Borovnik. Odborniki: Borovnik, Vertič, Turk, Kosutnik, Ogriz, Jelenc. K besedi se oglasi nato g. dr. Gosak iz Celovca in za njim br. dr. Kušar iz Kranja. Oba govornika orišeta v jedrnatih besedah postanek in razvoj sokolstva ter kažeta na vzvišenost sokolske misli. Čas je, da skrbimo za to, da dobi borovski «Sokol» svojo telovadnico v Borovljah. Izvajanjem govornikov je občinstvo pazno sledilo ter jim živahno pritrjevalo. Iskrena hvala obema! Po zaključku občnega zbora se je razvila vesela zabava ob milih zvokih tamburic.

Ljubelj. Pred kratkim so bili nekateri slovenski sankci iz Borovelj in Podlublja na Ljubelju, ki je bil ogrjen v gosto meglo. Vel je marzel veter, videlo se ni nikamur. Ko so prišli blizu vrha, se jim je nudila čudna zračna prizor. Kakor bi trenil pretрга veter nad Zelenico gosto meglo, pokaže se lepo modro nebo, v zraku pa se je pokazala druga Zelenica, nekoliko višja od naravne. Razločevati je bilo krasno posamezne skale in järke. Razečarani so gledali sankci prizor, katerega je izbrivala po preteku več sekund zopet megla.

Borovlje. (Vabilo.) Tel. društvo «Sokol» v Borovljah priredi na pustno nedeljo, dne 26. t. m. v dvorani pri «Cingelcu» na Trati pri Glinjah veselico, spojene s šaljivo igro, posneto iz domačega narodnega življenja «Kateri bo!» katere obeta biti jako kratkočasna in zanimiva. Začetek ob 3. popoldne. Vstopnina znaša za osebo 30 vinarjev ali 15 krajcarjev. Za veliko udeležbo uljudno prosimo.

Odbor.

Borovlje. Vsakdo si lahko misli, kako je izpadlo ljudsko štetje v Borovljah. Stvari komisar je bil med drugimi tudi znan iziivač in pretepač po domače Damkov Foltej, ki je bil že večkrat sodnijsko kaznovan zaradi tega, ker je v svoji nemščarski nestrpnosti in zagrizenosti v javnih lokalih žalil mirne Slovence. In človek, ki je tako zagrizen, da niti mirnim Slovincem ne da miru, in da je bil že zaradi narodne nestrpnosti kaznovan, je na Koroškem mogoče kot stvarni komisar! Gospoda baron Heia in okrajni glavar v Celovcu! Hlače — a pardon — klobuk dol pred vama!

Šmarjeta v Rožu. Genjeni gospod urednik! Oprostite mi, da vam tudi jaz sporočam, koliko Nemcev smo nasteli v naši občini. Gotovo se boste čudili, ko boste citali moje poročilo. Sicer bolj slabo pišem, ker je moja težka roka bolj navajena na sekuro in čič, kakor pa na pero. Mislim pa, da boste vseeno lahko posneli iz mojega dopisa, kar potrebujete za ljubega «Korošca». Veste, gospod urednik, kar celih 87 Nemcev imamo v naši občini. Premisljeval sem kje so ti Nemci, ker se nikdar z nobenim ne srečam in z vsakim Šmarjetanom govorim le v slovenskem jeziku. S svojim prijateljem sva se pogovarjala o tem in razmišljevala in stela, pa ni slo. E, pravi moj prijatelj Hudamuka, ali ne veš, da so najeli borovski prioni gospodje naš občinski lov in da so vse kože in kozle sesteli in zapisali k nemškemu občevalnemu jeziku? Sicer so se malo zlagali, ker 87 koz in kozlov v našem revirju ni. Pa kaj hečes! Če imajo s tem veselje, naj ga pa imajo, tako je končal moj prijatelj in šla sva vsak na svoj dom. Jaz pa sem si mislil: Nemškutarji, le farbajte svet, kakor hočete, verjame vam niko več; — zavednih Slovencev pa je v Šmarjeti zmirom več. S to mislijo sem se vsedel k mizi in sem napisal to poročilo, katere blagevolite porabiti v listu, kakor veste in znate.

Medborovnica. (Kučna pasja bolezen) Lovci v Medborovnici in deloma tudi v Borovljah so izgubili svoje lovske pse. Po naključju je namreč na Trati en pes crknil, orožniki so to izvedeli in poslali so dotičnega mrtvega psa na Dunaj, kjer so ga preiskali in dognali, da je bil stekel. Prišel je torej ukaz, da morajo biti postreljeni vsi ostali psi, kateri so prišli z crknjenim psom v dotiko in tako se je zgodilo, da so iz nekaterih vasi izginili vsi lovske psi. Omeniti pa je treba, da so morali pse izročiti samo oni lovci, kateri lovijo v slovenskem medborovniškem lovu, dočim je marsikateri nemškutar v Medborovnici in tudi v občini Borovlje ohranil psa, četudi je prihajal z steklim psom morda še večkrat v dotiko, kakor postreljeni psi. Zatorej na tem mestu odločno protestiramo proti strankarski izvršitvi dotičnega ukaza ter z vso odločnostjo zahtevamo, da zadene tudi nemškutarje ista usoda, kakor je zadela slovenske lovce. V tako važnih vprašanjih ne poznamo pardona in zato zahtevamo od kompetentnih organov strogo objektivnega in pravičnega postopanja. Mi torej čakamo! Če ne bo potrebne remedure, bomo govorili o tej zadevi še enkrat, in sicer tako jasno, da nas bodo vsi razumeli — c. kr. orožniki in tudi gospodje v Celovcu.

Pilberk. (Še enkrat Lehrerbund.) Da ta podružnica nazaduje, jasno kažejo poseti ob priliki zborovanj. Pri zadnjem zborovanju se niti toliko članov ni bilo navzočih, da bi bilo mogoče naznaniti sklepčnost. Nisem še videl obraz bolj jeznega predsednika kakor nadučitelja Huberja v Pilberku. To je škandal, das ist ungläublich, beschämend für uns freiherrliche Lehrer i. t. d., si slišal. Jaz sem skoro od smeha počil. Prav se vam godi! Poprej ste hoteli «den Lehrerbund vom klerikalen Anhängsel (Slovinci) reinigen,» potem sploh niste hoteli imeti v naši sredi slov. naprednih učiteljev sedaj imate vsaj tako «gereinigt», da je res vse prazno, in potem pride pa še Jurkovič, nekdanji «Eintagsinspektor» ter govori neresnico pred sodnijo, samo da bi potlačil kakor slišimo svojega nekdanjega učenca, sedaj učitelja. Taka stanovska nezavednost upliva demoralizujoče na vse učitelje. No, pa vsaj pošten nemški učitelj ve, kaj je rekel nekdanj gospod Palla: «Die deutsch gewordenen windischen Lehrer sind alle mitsammen nichts wert». Capito, Jurkovič! Slovenskemu učitelju, učencu Jurkoviča, pa kličemo, naj se ne da plašiti v svoji značajnosti, ako ravno ima vsled Jurkoviča neprilike in gmočno škodo, vsaj s tem, ko plačuje svojemu značaju še povrh obresti.

Iz Žabnice. (Samomor.) Vrat si je prerezal v Žabnicah na Koroškem dne 17. m. m. dvakratni vdovec, krog 50 let stari Matevž Schnabel po domače Kapelar. Že celi teden je govoril, da se bo umoril. V torek dopoldne je še seno vozil, opoldne kosil, ob pol 2. pa je vzel v roke britev in šel pred hišna vrata in si je tam najpoprej levo roko za pestjo, potem pa vrat prerezal. Videla ga je sosedka in mu klicala: Za božjo voljo, Kapelar, kaj po delate. «Sem pojdi, bom še tebi vrat prerezal!» ji je odgovoril. Ker samomorilec ni zadel glavne žile, je z britvijo še večkrat čez goltanec potegnil, dokler ni revež skupaj padel. Ker sta sosed in sosedka zagnala veliko vpitje in ker je ljudska šola ravno nasproti, je bilo naenkrat polno ljudi krog njega. Prileteli so učitelji, župni provizor in župan, ki so mu z silo britev iz rok izvili. Prenesli so ga v hišo, kjer so mu ranjeno roko za silo prevezali z vrstico, da bi mu kri ne otekla. Župan je poposlal po zdravnika v Trbiž, ki je kmalu prišel, samomorilcu grlo in roko zašil in ukazal, naj ga prepeljejo v bolnišnico v Trbiž; toda ko so ga zvečer ob pol 8. prenesli v vagon, je nesrečnež na vlakcu med potjo v Trbiž dušo izdihnil, ker mu je bila otekla kri.

Gornja Bela. (Mrtov lovec poleg ustreljene divjane.) Dne 30. januarja je šel na lov na srne 19letni nečak trgovca z lesom g. Florijana Wabniga, Oswald. Ker ga ni bilo domov, šli so ga iskati in našli so ga mrtvega poleg ustreljene srne. Podrobnosti o tem skrivnostnem dogodku še niso znane.

Volčperk. Dne 20. januarja je prišlo tukaj pred gostino Kasarnikovo do hudega pretepa med dvema ciganskima družinama, katerega se je udeležilo okoli 10 ciganov iz Čene in Starega trga pri Slovenjem gradu. Streljalo in badlo se je že vse vprek in po bitki sta bila dva cigana in sicer kapelnik ciganske godbe v Črni in Brandner iz Starega trga nevarno ranjena. Prvi je baje že izdihnil, drugi pa bo tudi težko okrevati. Ranjenih je še več. Glavni pretepači so pod ključem. Do pretepa je prišlo vsled razdelitve zaslužka za godbo v eni tujakskih kavarn.

Boroveljski Sokol v pasjem zaporu! V pondeljek, dne 13. t. m. se je v g. d. d. dvema bratoma, Valentinu Vertiču in Ig. Ogrizu, od strani naš ga stražnika krivica, katere vzbuja med postavno mislečim ljudstvom splošno ogorčenost. Tel. društvo «Sokol» namreč priredi dne 26. t. m. veselico, za katero se je dalo napraviti lepake, ker je to najkrajša pot, po kateri se more naše ljudstvo o prireditvi obvestiti. Prezela sta to delo omenjena brata ter jih šla lepiti na zgoraj navedeni dan in sicer zvečer, ker kot delavca podnevi nimata časa, da bi se pa naročilo to kakemu postrežniku, to društvo ne zmore in bilo bi tud

nespametno, ker to radevolje stori člani. Nič hudega sluteč, sta nalepljala lepake in že ko sta to delo dokončala ter se podala proti domu, zapazita, da gre za njima nekdo zelo hitrih korakov. Spoznala sta tega človeka čez nekaj časa, da je boroveljski stražnik v civilni obleki. Dohitevši jih čez kakih 150 korakov, zgrabil je oba v tliniku in jima napovedal aretacijo, ker sta brez vsakega dovoljenja lepila lepake. Takoj sta se udala tej napovedbi z gotovim namenom. Kričal je nad njima, kakor nad kako živino in vpraševal, kdo in kje imata »Gewerb«, da smeta plakativati i. t. d. Upravič ga med potjo v zapor br. Vertič, ali je odlok, izdan od dež. odbora koroškega pred enim letom, da se sme brez kakršnekoli prošnje na okr. glavarstvo plakativati, v Borovljah neveljaven, je dejal na to ponosno stražnik, da le on ve postavljati in da mora o tem molčati. Ko ju pripelje pred vrata zapora, jima je še dejal: »Endlich einmal hab' ich die Richtigen erwischt,« ter je oba potisnil na to v zapor, h kateremu moram pripomniti, da so bili v njem pred kakimi tremi tedni zaprti in za umrtiliv pripravljene stekli — okuženi lovske psi, v katerem so seveda tudi vse potrebe opravljali, in v tak zapor se potem zapira v naših »deutsch gesinnt und fortschrittlich« Borovljah naše ljudi po — nedolžnem. Ko sta bila že delj časa v zaporu in ju je jelo grozno maraziti, ker so kamenita tla, sta proti temu protestirala in zahtevala, da ju morajo izpustiti, je prišla v tem mestu stražnika njegova gospa, ki jih je zmerjala z jako delikatnimi imeni, kar stori in znajo le nemškutarji in sicer z »verfluchte Lausbuben, Faloten« itd. Čez dobre pol ure potem je napol zmazala in popolnoma prhlajena izpustil iz zapora in zahteval pod strogim zaščevanjem imena. Kaj da so tile renegati in kaj znajo, se je videlo pri tem stražniku. Ime »Valentin« je zapisal »Falentin«. Bi bolje bilo, da bi se prej pisati naučil, kakor pa po nedolžnem ljudi vlačil in tiral v zapor. Najodločneje pozivljamo višje oblasti, da to stvar nemudoma preiščejo, ter da boroveljskega stražnika penče, da za plakativanje že delj časa ni treba »Gewerba« in da on v civilni obleki nima pravice aretirati. Vprašati si tudi dovoljujemo, kdo bi bil odgovoren in plačalec nebodiljtreba zdravniških stroškov, ako bi se v tem zaporu zgolj zaradi nesramne gonje proti Sokolom, okužila in morala v bolnišnico? Spufana boroveljska občina gotovo ne, stražnik pa še manje in bi torej prišla cela nesreča na ubogo starše in bi mogoče še vkljub velikim stroškom, ki bi nastali, postala žrtvi te bolzoni.

S tem nam je zdaj pošla vsa potrpežljivost in kar najodločneje zahtevamo od oblasti, da v tem kar najhitreje potrebno ukrenejo in sicer nepristransko. Če bi se pa ne zgodilo, povemo že kar zdaj, da mi vsled velike razburjenosti slovenskega ljudstva nismo odgovorni za ničesar, če bi se kaj pripetilo. Gledali pa bomo tudi mi na to ter poskrbeli, da pride cela zadeva še kam drugam. Mislimo, da smo še v ustavni Avstriji?

Čajna. Naše poizvedovanje v Čajni v zadevi premestitve nadučitelja Horvata, nas je dovedlo do sledečega zaključka. Gosp. Horvat, je bil v Čačeh vester in natančen v šoli do skrajnosti, tako da se ga tudi roka nadzornika ni smela dotakniti. V javnem življenju pa je bil mirnega značaja, vzornega obnašanja, pravico in resničljuben, priazen in pesterljiv. Zato se čuje v ljudstvu splošna hvala in žalovanje po njem. Imel pa je napako, da se ni sramoval svojega maternega slovenskega jezika, da po vsem sladkem in krutem pritiskovanju ni hotel zatajiti svojega rodu, da je učil v šoli slovenske, izročene mu otročiče spoznavati in spoštovati materno besedo in da je učil slovenske fante peti slovenske pesmi. Za to je bil prestavljen, brez da bi se uvedla zoper njega disciplinarna preizkava. Ne boljšega in ne slabšega nam ni bilo mogoče izvedeti. O njegovi tožbi, katera pomeni škandal avstrijske justice, smo tudi dobro informirani, vendar si to prihranimo za drugikat. Zadeva g. Horvata stoji tako, da slovenska javnost mirne vesti lahko zahteva najstrožjo preiskavo zoper njega.

Zvedeli pa smo nekaj drugega, jako značilnega. Ti ljudje, ki so napadali skupno g. Horvata, napadajo zdaj med seboj drug drugega, se prepirajo in pretepajo po gostilnah ovačujejo pri oblačih in tožijo pri sodiščih. To je inteligenca na Čajni in desna roka nemškega Volksrata. Ta klika je operirala zoper Horvata pri okrajnem in deželnem šolskem svetu in tako se je slavna oblast zopet hudo vrezala. Take zastopnike imajo na Koroškem oblastva razdeljene po deželi. V tem slučaju se je pa deželni šolski svet koroški neskončno blamiral in se bo vedno, dokler bo obstajal kot podrepnik nemškega Volksrata.

Narodne zadeve.

Ljudsko štetje na Koroškem. Počasi se prihajajo v javnost poročila o rezultatih ljudskega štetja. Dosedaj objavljeni rezultati so sicer zelo obupni, ako se pa pomisli, da so postopali števni komisariji s skrajnim terorizmom in da so v nekaterih občinah brez poizvedovanja po občevalnem jeziku Slovence kratkoma zapisali za Nemce, potem nas ta poročila ne morejo in tudi ne smejo navdajati z obupom, nasprotno: ker smo prepri-

čani, da je ljudsko štetje tudi na Koroškem navadna javna goljufija in da je Slovencev v resnici veliko več, kakor jih bo izkazovala vladna statistika, se moramo s temvečje vztrajnostjo in požrtvovalnostjo lotiti dela in zavesti narodno zavest v najširše vrste naroda. Da je ljudsko štetje očitna sleparija, katere ne moremo priznati, je razvidno iz dosedaj objavljenih številk v slovenskih občinah. V Šmarjeti v Rožni dolini so našli hlapci nemškega »Volksrata« kar 87 Nemcev, dočim so jih pred devetimi leti našli komaj 14. Izvedeli smo iz zanesljivega vira, da so se Plaznik, Mataž in drugi taki veliki Nemci v Šmarjeti priglasili k nemškemu občevalnemu jeziku in da so zapisali za Nemce tudi vse svoje posle in delavce. Danes samo konstatiramo, da so omenjeni gospodarji s svojo izpovedbo števne komisarija in vlado ogoljufali, ker se v njihovih hišah govori in občuje le slovensko in ker bivajo v njihovi domačnosti posamezne osebe, katere nemško sploh ne znajo. Tudi v občini Medborovnica so se priglasili posamezni gospodarji k nemškemu občevalnemu jeziku, četudi se v njihovih hišah občuje izključno le v slovenskem jeziku. Taki veliki »Nemci« so baje: Orenc v Zdobljah, Tratnik in Petrič na Trati, Tratnik na Otravci in skoraj vsi gospodarji v Medborovnici, menda tudi po bradi svetemu Cirilu zelo podobni Gregor na Dravi. Tem »Nemcem« bomo namreč s pričami lahko dokazali, da se v njihovih hišah občuje le slovensko in zatorej pozivljamo slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Celovcu, da te neresnične napovedbe popravi in uvede v to svrhu pri omenjenih gospodarjih strogo preiskavo. Ako bi slavno c. kr. okrajno glavarstvo te očitne goljufije ne hotelo popraviti, bomo ali preko deželnega predsednika Heina na cesarski Dunaj, z odločno zahtevo, da se ta očitna sleparija popravi in da se sleparji tudi pošteno kaznujejo.

Na naslov vladnih organov. Od raznih strani nam prihajajo poročila, da so se priglasile posamezne osebe k nemškemu občevalnemu jeziku, četudi se poslužujejo pri vsakdanjem občevanju s svojo okolico izključno le slovenskega jezika. Da, še hujše stvari nam poročajo naši prijatelji in dopisniki. Zgodili so se namreč slučaj, da razni gospodarji niso navedli neresničnih podatkov samo glede svoje osebe, ampak glede vseh oseb, katere živijo z njimi pod isto streho, v isti hiši. Tako se je zgodilo, kakor že na drugem mestu poročamo, tudi v občinah Šmarjeta in Medborovnica v Rožni dolini. Cela vrsta gospodarjev se je priglasila v teh občinah k nemškemu občevalnemu jeziku. Cela vrsta posestnikov pa je zapisala tudi svoje posle, oziroma delavce brez vsakega vprašanja, ali pa celo pod hudim pritiskom in pretenjem za Nemce. Ne bomo klicali na pomoč državnega pravdnštva, da predlaga zoper te osebe kazensko postopanje po § 320, lit. e kaz. zak., kakor to delajo naši narodni nasprotniki posebno v Trstu zoper osebe, katere so se — toda po pravici — prijavile k slovenskemu občevalnemu jeziku. Vsi ti slučaj, se dajo sicer subsumirati pod omenjeni paragraf kazenskega zakona, toda ker je kompetenca za neresnične navedbe v prijavah radi ljudskega štetja podrejena kazenski kompetenci državne politične oblasti, pozivljamo slavne kompetentne c. kr. vladne organe, da ljudsko štetje v navedenih občinah natanko revidirajo in da uvedejo proti omenjenim gospodarjem najstrožjo preiskavo ter jim naložijo zaslužen kaznen. Pripomniti moramo, da v celi Šmarjeti ni niti ene osebe, katera bi občevala v nemškem jeziku in da prevladuje tudi v občini Medborovnica, izvzemši par hiš, kjer bivajo pravi rojeni Nemci, slovenski občevalni jezik. Končno pozivljamo c. kr. vladne organe, da revizijo ljudskega štetja poverijo objektivnim in pravičnim ljudem, kateri ne bodo revidirali samo slovenskih gospodarjev, pač pa vse gospodarje, torej tudi laži-Nemce. Ako bi slavni vladni organi ne hoteli ugoditi našim upravičenim zahtevam, bomo izročili celo zadevo višji inštanci, in posebno še naši slovanski državnozbornski delegaciji, katera bo na pristojnem mestu posredovala v tej zadevi tako neizprosno in glasno, da bo kar zašumelo po ušesih raznih »pravičnih« Wolseggerjev in »cesarjevih namestnikov« Heinov. Za svoje pravice se ne damo ogoljufati in čimbolj bodo molčali Wolseggerji in Heini, tem glasneje bomo govorili mi in odkrivali počasi in »gvisno« vse lumparije in goljufije, katere so se godile pri

ljudskem štetju v različnih občinah. Za danes smo govorili o ljudskem štetju v Šmarjeti in v Medborovnici, v prihodnjih številkah pa se bomo pomaknili dalje proti zahodu. Lumparije morajo na dan in če jih gospodje v Celovcu še tako prikrivajo! Heinov stolec že majemo, morda ga tudi prekucnemo! Bomo videli!

Narodna veselica je pri Slovencih tista vez, ki veže vse sloje: gospoda, delavca, kmeta. Edina je, ki v veseli družbi vsem vedri glavo in srce, edina, ki uničuje v srcih obupajočih občutke umirajočih, na smrt obsojenih. Tem daje pogum in nove sile v narodnem boju, veseljakom pa hrano, katere bi mogoče iskali v nemški družbi. Nam je slovenska veselica narodno ognjišče. Z veseljem opazujemo danes po celi slovenski Koroški živahno gibanje — povsod veselice, igre, žal, je v zadnjih navadno preveč religioznega, premalo narodnega. Za probujo naroda se morajo vzeti snovi iz domačega življenja, s tem se verskemu čutu ne škoduje, narodni pa se probudi, utrdi. Ako se hoče doseči popoln uspeh prireditve, se morajo uvaževati tudi krajevne razmere. Vzorno deluje v tem oziru podljubeljski oder. Ljudstvo se z igrami, ki se tu uprizarjajo, niti najmanj ni pokvarilo, pač pa se je že marsikoga pridobilo in probudilo; dokaz temu je vedno natlačeno polno »Delavski dom«. Bučela si išče hrano tam, kjer jo dobi, Slovenec-veseljak pa poleti tja, kjer se nudi njegovim ušesom domača beseda in vesela godba. Ako hočemo ohraniti srca narodu, skrbimo za hrano, katere si žele, a ne nasprotujemo iz različnih principov in čudnih naziranj zabavam in plesu, uvažujoči dejstvo, da naši ljudje dobijo vse to, česar jim mi ne privoščimo, pri naših nasprotnikih.

Svetovna politika.

»Slovanaka Unija« se je preustrojila. Načelnikom je izvoljen Ceh dr. Fiedler, podnačelnikom pa dr. Šušteršič, dr. Udržal, dr. Floj, dr. Kramar, dr. Hruban in Klofač.

Seje državnega zbora se prekinejo do 7. marca, med tem časom zasedajo delegacije v Budimpešti. — V torek je Slovenski klub brez vsega obotavljanja opustil obstrukcijo v proračunskem odseku. To je izzvalo precejšen odpor pri vseh slovanskih strankah. Lahko dobe skoro gotovo pravno fakulteto na Dunaju.

V poslanski zbornici so razpravljali o vladni predlogu proti krošjarstvu. Ko se je dr. Mahler zavzel za krošjarje, je nastal ropot in krik pri kršč. socialistih, odlikoval se je tudi Malik. — Hobar je podal predlog o prenehanju dosedanjega ljudskega zakona. Te dni se je debata o predlogu glede krošjarstva nadaljevala.

Novo posojilo. Kakor znano, je drž. zbor že dovolil 109 milijonov kron posojila, ki se porabi za železniške investicije. Finančna uprava se je tozadevno že dogovorila s pošto hranilnico. Kurz novega posojila bo znašal 92 odstotkov.

Ali ste že naročili najnovejši roman:

Deset let v peklu?

Smešnice.

Od ljudskega štetja.

1. Komisar pride k stari ženi ter jo vpraša po podatkih.

Komisar: »Kdaj ste bili rojeni?«

Žena: »Tedad, ko so rž sejali.«

2. Števni komisar: »Kdaj ste bili rojeni? Leto? Dan?«

Žena: »Ne vem tako natanko. Tedaj pač, ko je Bog v nebesa šel!«

Lovske puške

vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig

3-24

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Akcijski kapital K 5.000.000.

Rezervni zaklad K 500.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dneva vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predjume na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške in ženišinske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. :: Borzna naročila.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu,

Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno odplačevanje po K 8 — za komad: 1 28—3

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanj na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

CROATIA

zavarovalna družba v Zagrebu.

Ustanovljena leta 1884.

Centrala: v Zagrebu, v lastni hiši, vogal Marovske in Preradiceve ulice.

Glavna zastopstva: v Osijeku, Reki, Sarajevu, Novem Sadu in Ljubljani.

Podružnica: v Trstu, Corso šte. 1. :: Telefon 25-94.

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja: 1. Na življenje. a) Zavarovanje glavnic za slučaj doživetja in smrti, b) zavarovanje dote, c) zavarovanje življenske rente; 2. Proti škodi po požaru. a) Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarov) b) Zavarovanje premienin (pohištva, prodajalniskih blaga, gospodarskih strojev, blaga i. t. d.) c) zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena i. t. d.) 3. Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje v vseh delih je znašalo leta 1909 K 2 116 261 86

Od tega temeljna glavnica 800.000

Letni dohodek premije s pristojbinami 1 117 856 08

Izplačane škode 3 923.163 48

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod jako ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje Podružnica „Croatie“ v Trstu, Corso šte. 1, I. nadstropje,

odnosno Glavno zastopstvo „Croatie“ v Ljubljani (Tvrška Kmet in Slivar).

Hotel Trabesinger, Celovec

Velikovška cesta št. 5

se priporoča poitnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni. — Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje.

Za zabavo služi kegljišče, pozimi zakurjeno, — Poleti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer. — Velike dvorane za shode in veselice. Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus. 277 — 10 Lastnik: Ivan Millionig.

Mestna hranilnica v Radovljici

je prvi, najvarnejši in največji denarni zavod za nalaganje denarja na Gorenjskem.

Mestna hranilnica v Radovljici obrestuje vse hranilne vloge po 4 1/4% od sto. Vse narasle in nedvignjene obresti priplačuje dvakrat na leto h kapitalu in sicer 30. roznika in 31. grudna, ne da bi bilo treba to zahtevati. Rentni davek od teh obresti plačuje Mestna hranilnica sama, tako, da dobi vsak vložnik 4 K 25 vin. od sto čistih obresti in poleg tega še dvakratne obrestne obresti na leto.

Za vse vloge in njih obrestovanje jamči v smislu od c. kr. deželne vlade za Kranjsko v imenu c. kr. ministrstva notranjih zadev potrjenih pravil mesto Radovljica z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo — in poleg tega hranilnica s svojim premoženjem in svojim rezervnim zakladom, ki znaša sedaj čez 200.000 K.

Mestna hranilnica v Radovljici daje največjo varnost za hranilne vloge izmed vseh drugih denarnih zavodov na Gorenjskem. Zato nalagajo c. kr. okrajna sodišča in drugi c. kr. uradi vse vloge nedoletnih otrok in druge denarje le pri tej mestni hranilnici.

Kdor želi iz drugega denarnega zavoda prenesti denar v Mestno hranilnico v Radovljici, izroči naj ji le vložno knjižico, da se obrestovanje ne pretrga, dvig preskrbi hranilnica sama.

Kdor želi pri Mestni hranilnici v Radovljici nalagati denar po pošti brezplačno, zahteva naj pri hranilnici poštno položnico, katere so vsakemu na razpolago.

Posojila na zemljišča

dovoljuje proti 5% obrestovanju na amortizacijsko dobo, katero si lahko vsak dolžnik sam določi, namreč proti vračilu na 14, 16 1/2, 19 1/2, 25 ali 36 let, izjemoma tudi na 50 let.

Tako vračilo je za vsakega dolžnika zelo ugodno, ker poplača napravljeni dolg z malimi odplačili mimogrede z obrestmi. Kdor si izposodi drugod recimo 300 K s 6% obrestmi, plača zanje v 36 letih 648 K golih obresti, ostane torej še vedno 300 K dolžan. Dolžnik Mestne hranilnice v Radovljici se pa dolga docela iznebi, dasi plača v celoti dobi še za 97 vin. manj.

Nadalje dovoljuje posojila tudi na menice in proti zastavi vrednostnih papirjev.

Tudi za posojila je Mestna hranilnica v Radovljici prvi zavod na Gorenjskem.

Kdor želi najeti posojilo ali dobiti kaka druga pojasnila, zglaš naj se v hranilnični pisarni nasproti c. kr. okrajnega sodišča, kjer se uraduje vsak dan od pol 9. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne razen ob nedeljah in praznikih.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici.

Našim rodbinam priporočamo

Kolinsko cikorijo.

Edina slovenska kislavoda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborno zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezn v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilo, temveč tudi osvežujoča

namizna kislavoda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899. 8 12—13

Naroča se pri oskrbništvu Tolstovrške slatine, pošla Guštanj (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovenici! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edno slovensko kislavo.

Slovenci, ne zabite družbe SV. CIRILA IN METODA